

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Podsekretarz Stanu Pani Anita Sowińska Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Małgorzata Kajak – naczelnik wydziału, e-mail: malgorzata.kajak@klimat.gov.pl Irena Reszka - starszy specjalista, e-mail: irena.reszka@klimat.gov.pl	Data sporządzenia 29.10.2025 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w wykazie prac UD252
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy został opracowany w odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez jednostki samorządu terytorialnego (JST), mieszkańców i pozostałych interesariuszy, którzy wskazywali na trudności w realizacji obowiązków wynikających z obecnych przepisów. Dodatkowo w obliczu zmian, które zaszły w ostatnim czasie w przepisach Unii Europejskiej oraz mając na uwadze cele określone w Krajowym planie gospodarki odpadami 2028, zidentyfikowano potrzeby związane z uszczelnieniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym m.in. związane z koniecznością zapewnienia dodatkowych narzędzi wspierających gminy w egzekwowaniu przestrzegania przepisów ustawy.

Unijne przepisy narzucają na kraje członkowskie osiągnięcie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu wynoszącego minimum 60% do 2030 r., 65% do 2035 r. podczas gdy Polska za rok 2023 osiągnęła poziom 34% (wartość ta może ulec zmianie w związku z weryfikacją danych ze sprawozdań komunalnych). Dotychczasowe, ustawowo określone poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych są trudne do osiągnięcia w obecnych warunkach organizacyjnych i finansowych gmin.

Zidentyfikowane problemy

- I. Rewizja systemu opłat za odpady
 1. Potrzeba zwiększenia jakości segregacji odpadów komunalnych w powiązaniu z wysokością opłat.
 2. Konieczność doprecyzowania przepisów ograniczających stosowanie indywidualnego rozliczania opłat w budynkach wielolokalowych.
 3. Potrzeba rozszerzenia zakresu ulg za kompostowanie bioodpadów u źródła.
 4. Zwiększenie elastyczności w systemie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
 5. Doprecyzowanie kwestii dotyczących zgłaszania zmiany właściciela nieruchomości w kontekście opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- II. Uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami
 6. Konieczność wprowadzenia przepisów wspierających wdrożenie ROP.
 7. Kwestie związane z możliwością wyłączania się nieruchomości letniskowych z systemu gminnego.
 8. Doprecyzowanie zasad naliczania podwyższonej opłaty za nieselektywne zbieranie odpadów komunalnych.
 9. Luka w systemie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku unieważnienia uchwały określającej stawki opłat.
 10. Zapewnienie odpowiednich narzędzi do weryfikacji poprawności złożonych deklaracji.
 11. Trudności w egzekwowaniu właściwej segregacji odpadów i nałożeniu opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- III. Obowiązki sprawozdawcze i ich skutki
 12. Konieczność doprecyzowania przepisów dotyczących raportowania.
 13. Zmiany dotyczące nadmiernej restrykcyjności kar za nieterminowe złożenie sprawozdania.
- IV. Usprawnienie działania Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)
 14. Rozszerzenie katalogu usług świadczonych przez PSZOK-i.
 15. Zwiększenie dostępności PSZOK-ów.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowane rozwiązania stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy wynikające z dotychczasowego funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Proponowane zmiany mają na celu zwiększenie skuteczności egzekwowania obowiązków w zakresie selektywnej zbiórki, uszczelnienie systemu opłat oraz dostosowanie przepisów do wymogów unijnych i krajowych strategii gospodarki odpadami. Przewidziane narzędzia interwencji zapewnią

gminom skuteczniejsze mechanizmy nadzoru i kontroli, a także stworzą warunki do sprawiedliwego podziału kosztów gospodarki odpadami. Oczekiwanym efektem proponowanych zmian jest wzrost poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu oraz poprawa efektywności i transparentności systemu gospodarowania odpadami, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony interesów mieszkańców oraz jednostek samorządu terytorialnego. Nowe przepisy przewidują zmiany w funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami na poziomie gminnym, w szczególności:

1. Umożliwienie gminom różnicowania wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na podstawie masy odpadów oraz jakości ich segregacji, przy jednoczesnym zapewnieniu technicznych możliwości przypisania jakości i ilości wytworzonych odpadów do poszczególnych lokali w zabudowie wielorodzinnej zachęci mieszkańców do dokładniejszej segregacji odpadów, a także pozwoli na sprawiedliwy podział kosztów zgodnie z rzeczywistą masą wytwarzanych odpadów w poszczególnych lokalach. Należy zauważyć, że powyższa propozycja stanowi dopełnienie już wprowadzonych w 2021 r. przepisów dotyczących możliwości indywidualnego rozliczania mieszkańców w zabudowie wielolokalowej (w art. 2a ust. 1). Już wówczas wskazano możliwość przyjęcia rozwiązań pozwalających na identyfikację odpadów komunalnych wytwarzanych w poszczególnych lokalach w budynkach wielolokalowych. Tym samym dane pojęcie jest stosowane i ma ustalone znaczenie legalne. Technologie te stale się rozwijają i nie stanowią katalogu zamkniętego. Wprowadzenie odpowiednich standardów technicznych zapobiegnie nadużyciom i uszczelni system. Rozwiązanie to odpowiada również na zalecenia Komisji Europejskiej z 8 czerwca 2023 r. w ramach systemu wczesnego ostrzegania dotyczącego Polski.

Z uwagi na znaczne zróżnicowanie warunków lokalnych, projekt nie narzuca jednolitej wysokości opłat ani maksymalnych różnic pomiędzy stawkami, gdyż mogłoby to doprowadzić do niedoszacowania systemów w gminach o szczególnie trudnych warunkach (np. rozproszonej zabudowie wiejskiej, wysokich kosztach transportu). Gminy mają pełną autonomię w tym zakresie – ich zadaniem jest dostosowanie stawek do realnych kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, biorąc pod uwagę m.in. rodzaj zabudowy, stopień rozproszenia ludności, dostępność instalacji i posiadaną infrastrukturę. Dodatkowo projekt przewiduje możliwość wprowadzenia systemu opłat składającego się z części stałej i zmiennej, zależnej od masy wytwarzanych odpadów. Takie rozwiązanie pozwala na bardziej sprawiedliwe i precyzyjne rozliczenie mieszkańców, zwiększa przejrzystość systemu i stymuluje zachowania proekologiczne, przyczyniając się do poprawy poziomu recyklingu.

2. Zmiana brzmienia przepisu dotyczącego odpowiedzialności za zapewnienie technicznych możliwości identyfikacji odpadów komunalnych wytwarzanych w poszczególnych lokalach w budynkach wielolokalowych w sposób, aby były one zapewnione w uzgodnieniu między stronami, zachęci do stosowania indywidualnego rozliczania opłat w zabudowie wielorodzinnej. Projekt ustawy zakłada, że fakultatywne zastosowanie rozwiązania dot. indywidualnego rozliczania mieszkańców w zabudowie wielolokalowej będzie wdrażane w uzgodnieniu między gminą a właścicielem nieruchomości. Celem jest ułatwienie stosowania indywidualnych rozliczeń, które dotąd były rzadko praktykowane ze względu na niejasności interpretacyjne. Finansowanie takich rozwiązań może pochodzić ze środków własnych gmin, funduszy krajowych (np. programów NFOŚiGW) oraz unijnych, w tym z programu FEnIKS i regionalnych programów operacyjnych. W Polsce funkcjonują już lokalne przykłady wdrożeń – m.in. w Ciechanowie i Nakle nad Notecią – gdzie wykorzystuje się technologie RFID lub kody kreskowe do przypisywania odpadów do konkretnych gospodarstw. Praktyki te pokazują, że elastyczne, lokalnie dopasowane systemy mogą skutecznie wspierać indywidualne rozliczanie i motywować mieszkańców do lepszej segregacji odpadów. Ponadto należy zauważyć, że zastosowanie tych rozwiązań nie spowodowało wzrostu kosztów całego systemu. W Ciechanowie jako pierwszym mieście w Polsce, wdrożono na stałe innowacyjny System Indywidualnej Segregacji Odpadów (SISO) w zabudowie wielorodzinnej – na osiedlu „Płońska”. W ramach tego systemu ponad 300 gospodarstw domowych zostało wyposażonych w nowoczesne, inteligentne i bezdotykowe pojemniki na odpady, które otwierane są za pomocą przypisanego do mieszkania indywidualnego kodu QR. System pozwala na rejestrowanie masy i rodzaju oddanych odpadów, a także uniemożliwia wrzucanie odpadów osobom z zewnątrz, eliminując zjawisko „podrzucania”. Monitoring wokół pojemników zwiększa poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Po rocznym pilotażu wdrożono 24 udoskonalone urządzenia. Efekty wdrożenia są jednoznaczne: odsetek gospodarstw domowych segregujących odpady wzrósł z 10% do 90%. Przekłada się to na realne oszczędności – według danych miasta, ilość odpadów przypadająca na mieszkańca wynosi średnio ok. 210 kg rocznie, czyli o ponad 100 kg mniej niż średnia według danych GUS. Planowane jest rozszerzenie tego systemu na kolejne osiedla. Co istotne, mimo wdrożenia innowacyjnego rozwiązania, stawka opłaty w Ciechanowie utrzymywana jest na stosunkowo niskim poziomie – od 1 października 2024 r. wynosi ona 19,50 zł miesięcznie od osoby, z możliwością zwolnienia 2,50 zł dla rodzin wielodzietnych. Z kolei w Nakle nad Notecią wdrożono rozwiązania ułatwiające indywidualne przypisywanie odpadów do mieszkańców oparte o identyfikację użytkowników poprzez karty umożliwiające mieszkańcom dostarczanie odpadów do dziesięciu rozproszonych punktów selektywnej zbiórki odpadów tzw. MINIPSZOK, gdzie każda karta przypisana do lokalu rejestruje ilość oddanych odpadów, a także umożliwia dostęp do punktu poza godzinami pracy. Dzięki temu możliwe jest rozliczanie mieszkańców nie tylko z ilości, ale i jakości segregowanych frakcji, co sprzyja rzetelnemu wykonywaniu obowiązków. Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od marca 2025 r. wynosi 35,00 zł miesięcznie od osoby oraz 17,50 zł miesięcznie dla piątej i każdej kolejnej osoby w gospodarstwie domowym. System przewiduje również ulgi za kompostowanie w wysokości 3,00 zł miesięcznie na osobę. Doświadczenia obu gmin pokazują, że wdrożenie systemów umożliwiających identyfikację źródła odpadów, przy jednoczesnym zapewnieniu transparentności i poczucia sprawiedliwości wśród mieszkańców, przekładają się na optymalizację odbioru, ograniczenie kosztów zagospodarowania oraz większe zadowolenie mieszkańców. W efekcie, nawet w warunkach

rosnących kosztów ogólnokrajowych, możliwe jest utrzymanie konkurencyjnych i społecznie akceptowalnych stawek opłat. Takie rozwiązania stanowią przykład dobrych praktyk dla innych gmin.

3. Rozszerzenie możliwości obniżenia opłat w przypadku kompostowania bioodpadów o kolejne typy nieruchomości - obecne przepisy ograniczają możliwość obniżenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyłącznie do właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami jednorodzinnymi, którzy kompostują bioodpady. Brak analogicznych rozwiązań dla właścicieli nieruchomości wielolokalowych, działek rekreacyjnych, domków letniskowych oraz rodzinnych ogrodów działkowych powoduje nierówne traktowanie różnych grup mieszkańców. W konsekwencji ogranicza to motywację do prowadzenia przydomowego kompostowania w tych miejscach, co zmniejsza ilość bioodpadów poddawanych recyklingowi u źródła i zwiększa obciążenie systemu odbioru odpadów komunalnych. Wdrożenie zaproponowanej zmiany przepisów, zgodnie z wnioskiem Rzecznika Praw Obywatelskich, przyczyni się do zwiększenia skali kompostowania, co ograniczy ilość bioodpadów przekazywanych do systemu zbiórki. Projektowane przepisy przewidują możliwość przyznania ulgi w opłacie za gospodarowanie odpadami również w przypadku nieruchomości zabudowanych budynkami wielolokalowymi, pod warunkiem spełnienia określonych warunków. W szczególności, kompostowanie bioodpadów w zabudowie wielolokalowej będzie mogło odbywać się na zasadach zbliżonych do tych obowiązujących w zabudowie jednorodzinnej. Różnica polega na tym, że obowiązek organizacji i nadzoru nad funkcjonowaniem kompostownika będzie spoczywał na właścicielu nieruchomości, którym w praktyce najczęściej będzie wspólnota mieszkaniowa lub spółdzielnia. Warunkiem zastosowania ulgi będzie zgoda mieszkańców oraz zapewnienie prawidłowego użytkowania kompostownika. W konsekwencji gminy poniosą niższe koszty odbioru i zagospodarowania odpadów, a system opłat stanie się sprawiedliwszy, zapewniając mieszkańcom różnych typów nieruchomości równe prawa do ulg. Zmiana ta wpłynie również korzystnie na środowisko przez ograniczenie emisji CO₂ z transportu i przetwarzania odpadów oraz poprawę jakości gleby dzięki wykorzystaniu kompostu.
4. Elastyczny system opłat i zwolnień - obecne przepisy nie przewidują zwolnień dla osób starszych, niepełnosprawnych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej lub materialnej, a także drobnych przedsiębiorców rzemieślniczych (np. prowadzących punkty naprawy obuwia, zegarków, galanterii, krawiectwo, dorabianie kluczy). W efekcie prowadzi to do nierówności i obciąża kosztami osoby oraz podmioty, które powinny podlegać szczególnej ochronie lub wsparciu. Umożliwienie gminom wprowadzenia bardziej elastycznego systemu opłat za odpady, przez poszerzenie katalogu fakultatywnych zwolnień z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest postulatem Warszawskiej Rady Seniorów. W przypadku przedsiębiorców nie wprowadzono zamkniętego katalogu profesji, aby nie wykluczyć żadnej grupy rzemieślników, którzy prowadzą działalność o ograniczonej skali i mają trudności z ponoszeniem kosztów opłat na poziomie stawek mieszkańców. Proponowane rozwiązanie odpowiada na realne potrzeby społeczne i wspiera osoby, które generują niewielką ilość odpadów, a jednocześnie zapewnia gminom możliwość racjonalnego gospodarowania środkami. W ustawie wskazano m.in. kryterium dochodowe, tak aby właściwie zaadresować możliwość wsparcia.
5. Obowiązek zgłoszenia zmiany deklaracji po sprzedaży nieruchomości – obecnie gminy borykają się z trudnościami w rozliczaniu opłat z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi w sytuacji, gdy nowy właściciel nieruchomości nie złożył nowej deklaracji, a właściciel, który dokonał jej zbycia nie dokonał zmiany, co skutkuje ciągłością naliczania opłaty, a w dalszej kolejności wszczynaniem postępowań egzekucyjnych. Wprowadzenie obowiązku składania zmiany deklaracji przez właściciela nieruchomości, który dokonuje jej zbycia, bądź przeniesienia prawa własności do nieruchomości jest rozwiązaniem zaproponowanym przez Związek Miast Polskich i ma na celu zabezpieczenie interesów gmin w zakresie pobierania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi do czasu wskazanego w zmianie deklaracji.
6. Rozszerzenie informacji, które powinny być zawarte w dokumentach dotyczących zamówień publicznych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, o wysokość kosztów wg poszczególnych frakcji odpadów komunalnych umożliwi transparentne wskazanie kosztów ponoszonych za poszczególne frakcje, co umożliwi podział środków w ramach ROP adekwatnie do czynników kosztotwórczych.
7. Dodanie przepisu zapewniającego pozostanie nieruchomości letniskowych w gminnym systemie (w przypadku podjęcia uchwały o objęciu systemem gminnym nieruchomości niezamieszkałych) da narzędzie zabezpieczające gminy przed nieszczelnością systemów dla tego typu nieruchomości oraz pozwoli na lepsze zaplanowanie środków w budżecie. Propozycja powyższej zmiany została zgłoszona przez członków Zespołu doradczego do spraw systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami działającego przy Ministrze Klimatu i Środowiska (Związek Miast Polskich).
8. Zastąpienie obecnie obowiązującego mechanizmu obligatoryjnego wszczynania postępowań administracyjnych w przypadku każdego stwierdzenia naruszenia obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych jest rozwiązaniem o charakterze fakultatywnym. Organ wykonawczy gminy (wójt, burmistrz, prezydent miasta) będzie miał możliwość oceny, czy w danym przypadku zachodzą przesłanki do ustalenia podwyższonej opłaty. Rozwiązanie to przyczyni się do zmniejszenia obciążeń administracyjnych po stronie gmin oraz ograniczy poczucie represyjności systemu po stronie mieszkańców, przy jednoczesnym zachowaniu wymogów wynikających z celów środowiskowych i porządku prawnego.
9. Wprowadzenie przepisów doprecyzowujących w przypadku stwierdzenia nieważności uchwały określającej stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zapewnia ciągłość systemu opłat.
10. Planowana zmiana ustawy umożliwi gminom pozyskiwanie danych o zużyciu wody z przedsiębiorstw wodociągowych w celu weryfikacji poprawności złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie

odpadami komunalnymi, co ma uszczelnić system opłat za gospodarowanie odpadami i zwiększyć ich ściągalność. Propozycja powyższej zmiany jest efektem prac Zespołu doradczego do spraw systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami działającego przy Ministrze Klimatu i Środowiska. Obecnie gminy nie mają wystarczających narzędzi do weryfikacji poprawności danych będących podstawą naliczenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracjach, co ogranicza możliwość skutecznego egzekwowania należnych opłat.

11. Nałożenie na gminy obowiązku określenia warunków uznania, że odpady są zbierane w sposób selektywny - obecne przepisy umożliwiają gminom fakultatywne określanie standardów jakości segregacji odpadów, co powoduje, że niewiele z nich wprowadziło takie regulacje. W efekcie pojawiają się trudności w egzekwowaniu właściwej segregacji oraz w prowadzeniu postępowań administracyjnych dotyczących naliczania opłaty podwyższonej.
12. Wprowadzenie obowiązku przekazywania informacji do gminy przez instalacje przyjmujące odpady komunalne od podmiotów prowadzących nieprofesjonalne zbieranie odpadów (m.in. zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne oraz odpady wielkogabarytowe) o ilości przyjętych od tych podmiotów odpadów pochodzących z terenu danej gminy, co pozwoli na uzyskanie pełnych danych o gospodarowaniu tymi frakcjami odpadów. Obecnie brak jest jednolitych zasad sprawozdawczości, co utrudnia JST monitorowanie poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.
13. Określenie przedziału wysokości kary za nieterminowe złożenie sprawozdania z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi – obecne przepisy przewidują sztywne kary pieniężne za nieterminowe złożenie sprawozdań z tego zakresu, niezależnie od przyczyny opóźnienia. Trybunał Konstytucyjny zakwestionował ten mechanizm, wskazując na potrzebę dostosowania przepisów w taki sposób, aby uwzględniały one zróżnicowane przyczyny opóźnień w przekazywaniu sprawozdań oraz ich wpływ na wymiar kar administracyjnych. Kara będzie mogła wynosić od 50 zł do 300 zł za każdy dzień zwłoki, jednak nie więcej niż za 365 dni. Proponowane rozwiązanie daje możliwość ustalania wysokości kary za nieterminowe złożenie sprawozdania w zależności od okoliczności naruszenia, takich jak stopień szkodliwości czynu, przyczyny opóźnienia i dotychczasowa działalność podmiotu, co pozwoli na bardziej sprawiedliwe i zróżnicowane wymierzanie sankcji.
14. Rozszerzenie katalogu odpadów przyjmowanych w PSZOK o odpady innego rodzaju niż komunalne – obecnie przepisy nie regulują wystarczającego katalogu usług oferowanych przez PSZOK-i, co ogranicza ich funkcjonalność i nie zawsze odpowiada na potrzeby mieszkańców oraz przedsiębiorców. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy PSZOK-i muszą przyjmować wszystkie odpady komunalne dostarczone przez mieszkańców. Natomiast nowe rozwiązanie zapewnia możliwość fakultatywnego podjęcia decyzji o przyjmowaniu odpadów innych niż komunalne, według indywidualnie określonego katalogu przyjmowanych odpadów.
15. Wprowadzenie wymogu minimalnej liczby PSZOK-ów w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy oraz odległości - obecnie w wielu regionach brakuje odpowiedniej liczby punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, co utrudnia mieszkańcom dostęp do tych usług i może przyczyniać się do pozbywania się odpadów w nielegalny sposób. Analizując powyższe zagadnienie na wybranych przykładach, gmina miejska Kraków licząca w 2023 r. 806 tys. mieszkańców (źródło: GUS) posiadała dwa PSZOK-i – średnio PSZOK obsługiwał 403 tys. mieszkańców; gmina miejsko-wiejska Nowogrodzic licząca ok. 15 tys. mieszkańców posiadała jeden PSZOK; gmina wiejska Łagiewniki w 2023 r. licząca ok 7 tys. mieszkańców posiadała jeden PSZOK. Powyższe przykłady obrazują, że obecnie część gmin spełnia już projektowane wymogi. Proponowane rozwiązanie jest zgodne z kierunkami działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami, określonymi w Krajowym planie gospodarki odpadami 2028. Proponowana regulacja uwzględnia zalecenia zawarte w ekspertyzach wykonanych przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ-PIB) na potrzeby aktualizacji KPGO 2028 oraz opracowania szacunków luki inwestycyjnej w zakresie punktów PSZOK, sporządzonej w 2020 r. Zgodnie z tymi analizami, w 2018 r. w Polsce funkcjonowało około 1900 PSZOK-ów. Równocześnie aż 388 gmin (tj. 15,7%) zgłosiło brak PSZOK, a od 201 gmin nie uzyskano danych. Dane te wskazują na braki infrastrukturalne, szczególnie na obszarach wiejskich i w mniejszych gminach miejskich. IOŚ-PIB określił docelowe zapotrzebowanie na poziomie 2 714 punktów PSZOK w skali kraju.

W celu osiągnięcia tego poziomu konieczne było wybudowanie ok. 800 nowych PSZOK-ów oraz modernizacja ok. 570 istniejących (czyli ok. 30% całkowitej liczby punktów). Z uwagi na realizację projektów inwestycyjnych w kolejnych latach, częściowo z wykorzystaniem środków krajowych i unijnych, liczba funkcjonujących PSZOK-ów wzrosła do 2 217 w 2023 r.

W kwestii kosztów tworzenia takich punktów Ministerstwo zleciło wykonanie ekspertyzy pt. „Rekomendacje dla budowy sieci napraw i ponownego użycia oraz wytyczne dotyczące minimalnej funkcjonalności punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych dla jednostek samorządu terytorialnego”.

Wg. danych przygotowanych na potrzeby opracowania ww. ekspertyzy określono, że szacowane nakłady na PSZOK wynosić powinny dla:

- małego punktu na terenach wiejskich lub przy istniejących obiektach: 200-400 tys. zł,
- punktów średniej wielkości: 400-750 tys. zł,
- dużych punktów: 750-1200 tys. zł,
- bardzo dużych: powyżej 1,2 mln zł.

Biorąc pod uwagę inflację skumulowaną od roku 2019 do 2024, która wg. danych GUS wyniosła 40,2%, powyższe koszty należy uaktualnić o ww. wskaźnik.

Szacowane nakłady na PSZOK po uwzględnieniu wskaźnika inflacji:

- małego punktu na terenach wiejskich lub przy istniejących obiektach: 280-561 tys. zł,
- punktów średniej wielkości: 561-1 052 tys. zł,
- dużych punktów: 1 052 – 1 682 tys. zł,
- bardzo dużych: powyżej 1 682 tys. zł.

Skala potrzeb w zakresie tworzenia PSZOK nadal pozostaje znacząca — szczególnie w kontekście dążenia do zapewnienia wszystkim mieszkańcom równych warunków dostępu do usług selektywnego zbierania, w tym odbioru odpadów problemowych i niebezpiecznych. Jednocześnie, mając na uwadze zróżnicowaną sytuację gmin – w określonych przypadkach, projekt przewiduje możliwość zastosowania alternatywnej formy realizacji obowiązku zapewnienia mieszkańcom dostępu do usług w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Zgodnie z projektem na każde 50 tys mieszkańców lub na obszar 5 km powinien przypadać jeden PSZOK. W przypadku braku warunków technicznych (np. braku dostępnego terenu), organizacyjnych (np. braku możliwości współpracy z innymi gminami) lub finansowych (np. niedoboru środków na inwestycję w infrastrukturę PSZOK), aby tworzyć kolejne PSZOKi w gminie (zgodnie z obowiązującymi przepisami każda gmina musi utworzyć przynajmniej 1 stacjonarny PSZOK), dopuszczalne będzie również zorganizowanie innej formy przyjmowania odpadów, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 6 u.c.p.g. Rozwiązanie to ma charakter elastyczny i może przybrać postać m.in. zbiórek objazdowych, mobilnych punktów zbiórki lub innych cyklicznych form odbioru odpadów, prowadzonych w wyznaczonym miejscu i czasie, nie rzadziej niż raz w miesiącu. Kluczowym warunkiem zastosowania tej alternatywy jest zapewnienie porównywalnego poziomu dostępności dla mieszkańców – w odniesieniu do liczby ludności i odległości – jaki gwarantowałyby stacjonarne punkty zbiórki.

Osiągnięcie zakładanych celów regulacji może zostać zrealizowane jedynie przez podjęcie proponowanych działań legislacyjnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Każde państwo członkowskie odrębnie reguluje wskazane zagadnienia.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Mieszkańcy Polski	37 490 333	GUS (wstępne dane na 31.12.2024 r.)	Zwiększenie motywacji mieszkańców do prawidłowej segregacji odpadów. Korzyści finansowe dla wszystkich osób kompostujących bioodpady, o ile gminy uchwalą odpowiednie regulacje.
Główny Inspektorat Ochrony Środowiska i Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska	17	GIOŚ	Nowe zasady naliczania kar z tytułu nieterminowego przekazania sprawozdań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.
Ministerstwo Klimatu i Środowiska	1	-	Rozszerzenie instrumentarium zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi.
Marszałkowie województw	16	GUS (dane aktualne na dzień 1.01.2025 r.)	Zachowanie nadzoru nad systemem gospodarowania odpadami bez nowych obciążeń. Sprawniejsza weryfikacja sprawozdań gminnych dzięki precyzyjnym przepisom dotyczącym raportowania.
Gminy	2 479	GUS (dane aktualne na dzień 1.01.2025 r.)	Usprawnienie procesu realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Doprecyzowanie przepisów dotyczących procedury naliczania opłaty podwyższonej. Uszczelnienie systemu opłat za

			gospodarowanie odpadami komunalnymi.
Podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości posiadające umowę z właścicielami nieruchomości	1 159 (8 123 zawartych umów)	BDO (dane za 2022 r.)	Zróżnicowanie i bardziej elastyczne naliczanie sankcji za nieterminowe składanie sprawozdań poprzez wprowadzenie obowiązku uzależnienia ich wysokości od okoliczności naruszenia.
Właściciele nieruchomości dokonujący ich zbycia bądź przeniesienia prawa własności do nieruchomości,	-	-	Obowiązek zgłoszenia zmiany deklaracji wraz z podaniem informacji o dacie zmiany właściciela nieruchomości.
Przedsiębiorstwa wodociągowe	Ok. 1900	CEIDG, REGON, KRS	Obowiązek przekazywania informacji na temat ilości zużytej wody w poszczególnych lokalach celem weryfikacji poprawności złożonych deklaracji.
Instalacje przyjmujące odpady od nieprofesjonalnie zbierających			Obowiązek przekazywania do gminy danych o ilości przyjętych odpadów z terenu danej gminy.
Podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości posiadające umowę z gminami.	964 (2 927 zawartych umów)	BDO (dane za 2022 r.)	Obowiązek wyceny oddzielnie odbioru i zagospodarowania 1 Mg poszczególnych frakcji odpadów komunalnych i podawania ww. stawek w dokumentach dotyczących przetargu na odbiór lub odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt nie był przedmiotem pre-konsultacji.

Ze względu na potrzebę szerokich konsultacji zamian w ustawie projekt w ramach konsultacji publicznych (30 dni) otrzymują:

- 1) Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie;
- 2) European Environmental Bureau;
- 3) Federacja Gospodarki Żywnościowej RP;
- 4) Fundacja Instytut na Rzecz Ekorozwoju;
- 5) Fundacja Rodzice dla Klimatu;
- 6) Fundacja Społecznej Edukacji Ekologicznej 3E;
- 7) Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa;
- 8) Instytut Gospodarki o Obiegu Zamkniętym;
- 9) Izba Branży Komunalnej;
- 10) Izba Gospodarcza Metali Nieżelaznych i Recyklingu;
- 11) Izba Przemysłowo-Handlowa Gospodarki Złomem;
- 12) Izba Przemysłowo-Handlowa Inwestorów w Polsce;
- 13) Kłaster Gospodarki Cykularnej i Recyklingu;
- 14) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 15) Krajowa Izba Gospodarki Odpadami;
- 16) Młodzieżowa Rada Klimatyczna;
- 17) Ogólnopolska Federacja Przedsiębiorców i Pracodawców⁴;
- 18) Ogólnopolska Izba Gospodarcza Ochrony Środowiska;
- 19) Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców;
- 20) Polska Izba Ekologii;
- 21) Polska Izba Gospodarcza „Ekorozwój”;
- 22) Polska Izba Gospodarki Odpadami;
- 23) Polska Izba Handlu;

- 24) Polska Izba Odzysku i Recyklingu Opakowań;
- 25) Polski Klub Ekologiczny;
- 26) Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji;
- 27) Polskie Stowarzyszenie Zero Waste;
- 28) Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych;
- 29) Rada Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych – Związek Pracodawców;
- 30) Reloop Europe;
- 31) Stowarzyszenie Czysta Polska;
- 32) Stowarzyszenie EKO Tarcza Podlasie;
- 33) Stowarzyszenie Polskich Przedsiębiorców Gospodarki Odpadami;
- 34) Stowarzyszenie Polski Recykling;
- 35) Fundacja PlasticsEurope Polska;
- 36) Centrum UNEP/GRID-Warszawa;
- 37) Unia Metropolii Polskich;
- 38) Unia Miasteczek Polskich;
- 39) WWF Polska;
- 40) Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 41) Związek Miast Polskich;
- 42) Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie;
- 43) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 44) Związek Samorządów Polskich;
- 45) Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej;
- 46) Instytut Innowacji i Odpowiedzialnego Rozwoju INNOWO;
- 47) Instytut Jagielloński.

Projekt ustawy w ramach opiniowania otrzymają (na 30 dni):

- 1) Prezes Głównego Urzędu Statystycznego;
- 2) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
- 3) Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- 4) Rzecznik Praw Obywatelskich;
- 5) Wojewodowie;
- 6) wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast;
- 7) marszałkowie województw;
- 8) wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska;
- 9) wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 10) Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska;
- 11) Główny Inspektor Ochrony Środowiska;
- 12) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- 13) Instytut Ochrony Środowiska-Państwowy Instytut Badawczy;
- 14) Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych;
- 15) Łukasiewicz – Łódzki Instytut Technologiczny.

Ponadto projekt do zaopiniowania otrzymają reprezentatywne organizacje pracodawców (na 30 dni):

- 1) Business Centre Sp. z o.o.;
- 2) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 3) Konfederacja „Lewiatan”;
- 4) Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
- 5) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) Związek Rzemiosła Polskiego.

Projekt podlega opiniowaniu przez Radę Dialogu Społecznego, gdyż dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

Projekt podlega opiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, gdyż dotyczy spraw związanych z samorządem terytorialnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759 z późn. zm.).

Projekt nie podlega opiniowaniu, konsultacji ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Źródła finansowania	Wprowadzenie projektowanych rozwiązań spowoduje konieczność modyfikacji w Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami (BDO). Wydatki na jej modyfikację będą pokrywane w ramach limitu wydatków ze środków NFOŚiGW określonego w art. 251 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, bez konieczności ubiegania się o przyznanie dodatkowych środków na ten cel z budżetu państwa.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie jest możliwa jednoznaczna ocena wpływu projektu na sektor finansów publicznych. Projektowane zmiany, ukierunkowane na zapewnienie mieszkańcom odpowiedniej dostępności do punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, mają na celu doprecyzowanie obowiązków gmin w zakresie liczby wymaganych punktów PSZOK, uzależniając je od liczby mieszkańców, powierzchni gminy oraz specyfiki obsługiwanego obszaru. Z perspektywy analizy skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, a w szczególności dla jednostek samorządu terytorialnego, należy wskazać, że projektowane przepisy w tym zakresie mogą generować koszty związane z koniecznością dostosowania istniejącej infrastruktury lub budowy nowych punktów PSZOK w gminach, które nie spełniają określonych w projekcie minimalnych standardów dostępności. Projekt przewiduje jednak możliwość zastosowania alternatywnej formy realizacji obowiązku, polegającej na organizacji innych form przyjmowania odpadów, jeżeli gmina nie ma możliwości technicznych, organizacyjnych lub finansowych utworzenia stacjonarnego PSZOK – co zapewnia elastyczność i pozwala na dostosowanie systemu do realnych warunków lokalnych. Należy również zauważyć, że część gmin może już obecnie spełniać projektowane kryteria dostępności PSZOK, mimo że formalnie posiadają tylko jeden punkt – np. poprzez lokalizację na pograniczu gmin lub w ramach współpracy międzygminnej. W takim przypadku nowelizacja nie będzie generowała dodatkowych kosztów. Natomiast dla gmin niespełniających wymagań, ewentualny nakład inwestycyjny będzie uzależniony od lokalnych decyzji organizacyjnych (np. forma własności działki, dostępność infrastruktury technicznej) i nie może zostać oszacowany na poziomie ogólnokrajowym. Ponadto należy podkreślić, że wszelkie koszty związane z organizacją PSZOK mogą zostać uwzględnione w kalkulacji opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zgodnie z art. 6r

	ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Oznacza to, że ciężar finansowy realizacji obowiązków będzie co do zasady rozłożony na użytkowników systemu. Projektowane przepisy art. 6ra ust. 1a-1b mają charakter fakultatywny, co oznacza, że gminy samodzielnie zdecydują o jego zastosowaniu oraz ustalą warunki odpłatnego przyjmowania określonych odpadów przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Nie przewiduje się konieczności zwiększenia zatrudnienia w jednostkach administracji publicznej, w tym w urzędach gmin i instytucjach nadzorujących gospodarkę odpadami. Weryfikacja właścicieli nieruchomości korzystających z częściowych zwolnień z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi będzie prowadzona w ramach bieżących działań kontrolnych, co nie generuje dodatkowych kosztów administracyjnych.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Przedsiębiorstwa dzięki umożliwieniu przyjmowania przez PSZOK-i odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, którzy nie są objęci gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi jak również przyjmowania odpadów innego rodzaju niż komunalne, będą mogły w dogodny dla siebie sposób pozbywać się odpadów różnego rodzaju.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedsiębiorstwa dzięki umożliwieniu przyjmowania przez PSZOK-i odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, którzy nie są objęci gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi jak również przyjmowania odpadów innego rodzaju niż komunalne, będą mogły w dogodny dla siebie sposób pozbywać się odpadów różnego rodzaju.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projekt ustawy może wpłynąć na sytuację ekonomiczną i społeczną rodzin oraz obywateli poprzez stworzenie możliwości wprowadzenia bardziej sprawiedliwego systemu opłat za gospodarowanie odpadami. Warunkiem takiego rozwiązania jest jednak podjęcie przez gminę fakultatywnych uchwał. W takich przypadkach możliwe będzie uwzględnienie ulg dla osób w trudnej sytuacji materialnej oraz zwolnień z części opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne na różnych typach nieruchomości. Wprowadzenie tych mechanizmów może przyczynić się do zmniejszenia obciążeń finansowych gospodarstw domowych, zwłaszcza tych, które podejmują działania proekologiczne, takie jak recykling u źródła, selektywna zbiórka odpadów i ograniczanie ilości odpadów reszkowych. Jednocześnie lepsza organizacja systemu selektywnej zbiórki oraz zwiększona dostępność punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych ułatwi mieszkańcom prawidłowe gospodarowanie odpadami i wpłynie na poprawę jakości życia w gminach.						
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Projekt zakłada możliwość wprowadzenia ulgi w opłacie za odbiór i zagospodarowanie odpadów dla grup społecznych wymagających szczególnego wsparcia, takich jak osoby starsze, niepełnosprawne czy znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej. Ponadto wprowadzone są udogodnienia w zakresie zwiększenia dostępności punktów, gdzie można przekazać odpady.						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	Nie przewiduje się wpływu.						
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	1) wyniki analizy zgodności projektu z przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, 2) informacja o zastosowaniu proporcjonalnych ograniczeń obowiązków administracyjnych wobec przedsiębiorców albo uzasadnienie braku możliwości zastosowania takich ograniczeń, o których mowa w art. 68 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez członków Zespołu doradczego ds. systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami, działającym w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, frakcja niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych miała najwyższy średni koszt odbioru, transportu oraz zagospodarowania w latach 2021-2023 (2021 r. - 53 205 046,73 zł; 2022 r. - 46 091 590,91 zł; 2023 r. - 56 281 094,83 zł). Natomiast średni koszt odbioru, transportu oraz zagospodarowania frakcji odpadów metali i tworzywa sztucznego oraz bioodpadów w latach 2021-2023 był kilka razy niższy i wyniósł odpowiednio w przypadku frakcji odpadów metali i tworzywa sztucznego 14 502 696,37 zł; 8 486 528,29 zł; 12 509 085,67 zł oraz frakcji bioodpadów 14 765 307,57 zł; 14 125 447,14 zł; 16 178 951,86 zł. Natomiast w latach 2021-2023 dla frakcji papieru oraz szkła był najniższy średni koszt odbioru, transportu oraz zagospodarowania, który wyniósł odpowiednio dla papieru 5 093 951,73 zł; 4 215 981,59 zł; 4 594 482,10 zł oraz dla szkła 4 264 493,77 zł; 3 552 446,53 zł; 4 482 917,44 zł. Analizując powyższe stawki należy założyć, że przy stosowaniu rozwiązania przyjętego w projekcie ustawy, dotyczącego powiązania opłat z jakością segregacji, przełoży się na zwiększenie motywacji mieszkańców do prawidłowej segregacji odpadów, zmniejszając w efekcie masę odpadów niesegregowanych (będącą frakcją najbardziej kosztowną do zagospodarowania), przy jednoczesnym zwiększeniu selektywnie zbieranych odpadów, których koszt zagospodarowania jest niższy.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

Zaproponowane zmiany wpłyną na zwiększenie liczby dokumentów składanych gminom w ramach zmiany deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku zbycia nieruchomości przez jej właściciela, a także w sytuacji przekazania nieruchomości w spadku lub w formie darowizny. Zwiększenie liczby dokumentów będzie dotyczyło podmiotów prowadzących przetwarzanie odpadów komunalnych, gdyż zostaną zobligowani do przekazywania gminom pełnych informacji na temat zagospodarowania odpadów komunalnych oraz odpadów powstałych w wyniku przetwarzania odpadów komunalnych pochodzących od podmiotów prowadzących nieprofesjonalną działalność w zakresie zbierania odpadów.

Projekt ustawy wprowadza nowe obowiązki informacyjne, m.in. dla instalacji przyjmujących odpady od nieprofesjonalnych zbieraczy oraz dla przedsiębiorstw wodociągowych. Instalacje będą zobowiązane do przekazywania gminom danych o ilości odpadów przyjętych z ich terenu, natomiast przedsiębiorstwa wodociągowe – do udostępniania informacji o zużyciu wody w poszczególnych nieruchomościach.

Przekazywanie tych danych będzie odbywało się bezpłatnie i elektronicznie, z wykorzystaniem istniejących systemów teleinformatycznych. Oznacza to, że zmiana nie generuje istotnych obciążeń finansowych dla podmiotów zobowiązanych, a jednocześnie poprawia skuteczność nadzoru i funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami na poziomie gminnym.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
Omówienie wpływu	W skali całego kraju przyczyni się do poprawy jakości segregacji odpadów komunalnych, a zwiększenie dostępności do PSZOK-ów dla mieszkańców oraz innych podmiotów wytwarzających odpady wpłynie na zmniejszenie ilości nielegalnie porzucanych odpadów, co pośrednio oddziaływać będzie na zwiększanie zdrowia obywateli.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planuje się, że ustawa wejdzie w życie 1 stycznia 2027 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Efekty nowych regulacji będą mierzone na podstawie danych ze sprawozdań gmin, zgodnie z poniższą propozycją: • monitorowanie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, • analiza dostępności PSZOK-ów, • efektywność systemu sprawozdawczości, • wpływ regulacji na społeczeństwo i środowisko poprzez analizy i sprawozdania w ramach KPGO. System monitorowania wskaźników prowadzony jest na bieżąco przez Ministerstwo, m.in. w ramach weryfikacji danych w przekazywanych sprawozdaniach komunalnych z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (corocznie) oraz w ramach sporządzania sprawozdań z realizacji KPGO. Przykładowo w sprawozdaniach dot. odpadów komunalnych, które są zbierane corocznie przez MKiŚ, raportowane są m.in. dane dotyczące liczby funkcjonujących w poszczególnych gminach PSZOKów oraz o osiągniętych przez gminy poziomach recyklingu.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		

**Wyjaśnienia do
formularza oceny skutków regulacji**

0. Metryczka

W niniejszej części należy podać podstawowe informacje na temat oceny skutków regulacji:

- Nazwa projektu:

Proszę podać np. wstępny tytuł projektu wpisany do wykazu prac legislacyjnych.

- Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące:

Proszę wskazać organ odpowiedzialny za przygotowanie projektu, jego koordynację oraz wdrożenie (ministerstwo wiodące). W przypadku, gdy projekt jest przedmiotem prac więcej niż jednego ministerstwa, proszę wskazać również podmioty współpracujące.

- Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu:

Proszę wskazać osobę, która w ministerstwie wiodącym nadzoruje prace jednostki odpowiedzialnej za merytoryczne przygotowanie projektu.

- Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu:

Proszę podać kontakt (telefon, adres e-mail) do osoby, która jest odpowiedzialna za opracowanie projektu (np. kierownika komórki organizacyjnej) i będzie w stanie odpowiedzieć na ewentualne pytania związane z przedstawionymi w ocenie informacjami lub wskaże odpowiednią osobę.

- Data sporządzenia:

Proszę podać datę przygotowania OSR.

- Źródło:

Z rozwijanej listy proszę wybrać źródło, na podstawie którego przygotowywany jest projekt (punkt exposé, data decyzji, nazwa strategii, nr dyrektywy, sygn. orzeczenia TK, nazwa ustawy, inne).

- Nr w wykazie prac:

Proszę podać numer z właściwego wykazu prac legislacyjnych.

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Proszę opisać istotę problemu (np. zawodność rynku, zapotrzebowanie na dobro publiczne, wysokie koszty transakcyjne, bariery w prowadzeniu działalności gospodarczej itp.) i jego praktyczny wymiar (np. zbyt mała ochrona leasingobiorców, niewystarczający komfort i długi czas podróży koleją, występujące obciążenia administracyjne pobierczego danego przepisu itp.). Istotą problemu nie jest brak określonej regulacji - nowa regulacja może być jednym z instrumentów (sposobem) rozwiązania problemu. Dobrze i zwięźle wypełniona rubryka umożliwi zrozumienie problemu, który ma być rozwiązany oraz skali i przyczyn jego występowania.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać najważniejsze (największe) problemy wymagające rozwiązania.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proszę zwięźle opisać proponowane rozwiązanie problemu opisanego w pkt 1 oraz oczekiwane rezultaty jego (ich) wdrożenia, sformułowane w możliwie konkretny, mierzalny i określony w czasie sposób - w przypadkach w których jest to możliwe powinien być zgodny z zasadą SMART (prosty, mierzalny, osiągalny, istotny, określony w czasie), np. osiągnięcie do 2020 r. wskaźnika upowszechnienia wychowania przedszkolnego co najmniej 90%.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać najważniejsze rekomendacje i cele.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Proszę wskazać - tam gdzie to możliwe - rozwiązania w minimum 3 krajach i źródła informacji. Proszę wskazać kraje, z których rozwiązania przeanalizowano oraz wyniki tych analiz.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę wskazać informacje odnoszące się do zagadnień najważniejszych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Proszę wyszczególnić jakie podmioty (zarówno osoby fizyczne, prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej) są objęte projektem. Proszę oszacować ich liczbę (wraz z podaniem źródła danych) oraz opisać charakter oddziaływania projektu na daną grupę.

Proszę dostosować liczbę wierszy w tabeli, zgodnie z potrzebami projektu. Puste wiersze proszę usunąć.

Przykładowe grupy: obywatele, MŚP, rolnicy, rodzina, inwestorzy, lekarze, emeryci, osoby niepełnosprawne, sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Proszę podać informacje o konsultacjach poprzedzających przygotowanie projektu oraz wskazać, jaki jest planowany zakres konsultacji publicznych i opiniowania projektu, w szczególności uwzględniając:

- wskazanie, czy były (i jak długo) prowadzone konsultacje poprzedzające przygotowanie projektu (tzw. pre-konsultacje publiczne), podmioty, z którymi były prowadzone te konsultacje (w tym ekspertów), w jaki sposób komunikowano się z grupami wskazanymi w pkt 6 (metody konsultacji np. warsztaty, kwestionariusz on-line), krótkie podsumowanie wyników konsultacji,
- terminy planowanych konsultacji publicznych, podmioty, z którymi będzie konsultowany projekt, wskazanie przepisu z którego wynika obowiązek zasięgnięcia opinii.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

W przygotowaniu kalkulacji skutków dla sektora finansów publicznych proszę uwzględnić aktualne wytyczne dotyczące założeń makroekonomicznych, o których mowa w art. 50a ustawy o finansach publicznych.

Jeśli to możliwe proszę wskazać skumulowane koszty/oszczędności. Prognozę proszę przeprowadzić w podziale na proponowane kategorie w horyzoncie 10-letnim, w wartościach stałych (np. ceny stałe dla pierwszego roku prognozy). W przypadku gdy analiza wpływu obejmuje dłuższy niż 10-letni horyzont (np. zmiany w systemie emerytalnym), możliwe jest dostosowanie kolumn tabeli do horyzontu projektu.

Jeżeli obliczenia zostały wykonane na podstawie opracowania własnego, proszę je przedstawić w formie załącznika oraz wskazać to opracowanie w pkt 13.

W opracowywanej analizie wpływu, co do zasady, należy przyjąć kalkulację w cenach stałych. W przypadku zastosowania cen bieżących, prezentacja skutków finansowych powinna uwzględniać wskaźniki makroekonomiczne podawane w [Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw](#). Jeżeli nie zastosowano wskaźników makroekonomicznych podanych w [Wytycznych MF](#), proszę dołączyć stosowną informację wyjaśniającą.

Proszę wskazać źródła finansowania planowanych wydatków. Proszę wskazać również wszystkie przyjęte do obliczeń założenia i źródła danych.

Skutki proszę skalkulować dla roku wejścia w życie regulacji (0), a następnie w kolejnych latach jej obowiązywania. W kolumnie *Łącznie* proszę wpisać skumulowane skutki za okres 10 lat obowiązywania regulacji.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę dokonać analizy wpływu na SFP dla najważniejszych zmian.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Proszę oszacować wpływ na konkurencyjność gospodarki, przedsiębiorczości oraz na sytuację rodziny. Skutki należy przypisać do odpowiedniej grupy w tabeli.

W przypadku gdy regulacja będzie oddziaływać na inne niż wymienione w formularzu podmioty proszę odpowiednio uzupełnić formularz.

Proszę wskazać wartość finansową, z uwzględnieniem m.in. kosztów ponoszonych w związku z wejściem w życie aktu (np. koszt aktualizacji systemów informatycznych, zakupu nowych urządzeń), podatków i opłat lokalnych, itp.

W ujęciu niepieniężnym proszę podać wartości najważniejszych wskaźników, które ulegną zmianie (np. skrócenie czasu wydania pozwolenia na budowę o 100 dni, wzrost wskaźnika upowszechnienia wychowania przedszkolnego o 20 punktów procentowych).

W przypadku gdy nie ma możliwości podania żadnych wartości liczbowych (lub wpływ dotyczy także zmian, których nie można skwantyfikować) proszę odpowiednio opisać analizę wpływu w pozycji: „niemierzalne”.

Skutki proszę skalkulować dla roku wejścia w życie regulacji (0), a następnie w 1, 2, 3, 5 i 10 roku jej obowiązywania. W kolumnie *Łącznie* proszę wpisać skumulowane skutki za okres 10 lat obowiązywania regulacji.

W przypadku gdy analiza wpływu obejmuje dłuższy niż 10-letni horyzont (np. zmiany w systemie emerytalnym), możliwe jest dostosowanie kolumn tabeli do horyzontu projektu.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę dokonać analizy wpływu dla najważniejszych zmian.

Proszę dostosować ilość wierszy w tabeli, zgodnie z potrzebami projektu. Puste wiersze proszę usunąć.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

Obciążenia regulacyjne należy rozumieć jako wszystkie czynności, które muszą wykonać podmioty (adresaci regulacji) w związku wykonywaniem projektowanych przepisów.

Przykładem takich obciążeń są m.in. obowiązki informacyjne (OI). OI polega na dostarczaniu lub przechowywaniu przez podmioty zobowiązane danych informacji. Identyfikowanie OI dokonywane jest w oparciu o przepisy ustawy. Dany przepis nakłada OI, jeżeli podmiot realizujący obowiązek musi wykonać szereg czynności administracyjnych. Przepis można uznać za OI w przypadku gdy jego wykonanie będzie związane z wykonaniem jednej lub więcej czynności składowych z listy poniżej:

- 1) przyswajanie wiedzy dotyczącej wykonywania konkretnego obowiązku informacyjnego (w tym bieżące śledzenie zmian w przepisach),
- 2) szkolenie pracowników w zakresie wykonywania OI,
- 3) pozyskiwanie odpowiednich informacji z posiadanych danych,
- 4) przetwarzanie posiadanych danych w celu wykonania OI,
- 5) generowanie nowych danych,
- 6) projektowanie materiałów informacyjnych,
- 7) wypełnianie kwestionariuszy,
- 8) odbywanie spotkań,
- 9) kontrola i sprawdzanie poprawności,
- 10) kopiowanie/sporządzanie dokumentacji,
- 11) przekazywanie wymaganej informacji do adresata,
- 12) archiwizacja informacji.

Proszę:

- w przypadku gdy projekt nie dotyczy zmiany obciążeń regulacyjnych, zaznaczyć pole „nie dotyczy”,
- w przypadku zmian w projekcie wpływających na obciążenia regulacyjne odpowiednio zaznaczyć ich zwiększenie lub zmniejszenie,
- wskazać, czy wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE,
- wskazać, czy dane obciążenia są przystosowane do ich ewentualnej elektronizacji (dotyczy sytuacji kiedy wprowadzane obciążenia wpływają na systemy teleinformatyczne podmiotów publicznych lub na podmioty prywatne – przedsiębiorcy, obywatele).

W komentarzu proszę o zwięzłe opisanie zakresu zmian dotyczących obciążeń regulacyjnych.

9. Wpływ na rynek pracy

Proszę opisać, czy i w jaki sposób projektowana regulacja może spowodować zmiany na rynku pracy w odniesieniu do zatrudnienia oraz innych wskaźników (np. czasu poszukiwania pracy, kwalifikacji pracowników).

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę dokonać analizy wpływu dla najważniejszych zmian.

10. Wpływ na pozostałe obszary

Proszę zaznaczyć pola - zakres oddziaływania projektu na obszary niewymienione w pkt 6, 7 i 9. Dla zaznaczonych obszarów proszę dokonać analizy wpływu.

W przypadku analizy wpływu na obszar „informatyzacja” proszę w szczególności rozważyć następujące kwestie:

- Czy projekt spełnia wymagania interoperacyjności (zdolność sieci do efektywnej współpracy w celu zapewnienia wzajemnego dostępu użytkowników do usług świadczonych w tych sieciach)?
- Czy projekt spełnia wymogi neutralności technologicznej, wielojęzyczności, elektronicznej komunikacji, wykorzystania danych z rejestrów publicznych, ochrony danych osobowych?

W przypadku analizy wpływu na obszar „sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe” proszę w szczególności uwzględnić wpływ regulacji na zmianę zakresu kognicji sądów oraz ich funkcjonowanie, a także związane z tym skutki finansowe.

Jeżeli projekt będzie miał wpływ na inne niż wymienione w pkt 10 obszary proszę zaznaczyć „inne” oraz je wymienić. Proszę również omówić wpływ, jaki będzie miała projektowana regulacja na wymienione obszary.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę dokonać analizy wpływu dla najważniejszych zmian.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proszę opisać kiedy planuje się rozwiązanie problemu zidentyfikowanego w pkt 1 (wejście przepisów w życie nie zawsze rozwiązuje dany problem a jedynie daje podstawę do wdrożenia instrumentów do jego rozwiązania). Proszę przedstawić harmonogram wdrożenia działań wykonania aktu prawnego (np. gdy rozwiązywanym problemem jest zwiększona zachorowalność, to działaniami będą: ew. zatrudnienie dodatkowych pracowników, zakup majątku - urządzeń, przeprowadzenie szczepień, zakup szczepionek itp.)).

Jeżeli akt prawny ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać planowane wykonanie dla najważniejszych zmian.

Jeżeli projektowana regulacja oddziałuje na przedsiębiorców (na prowadzenie działalności gospodarczej), zgodnie z *Uchwałą Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednolicenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych*, terminem wejścia w życie przepisów, po minimum 30-dniowym *vacatio legis*, powinien być 1 stycznia lub 1 czerwca. Jeżeli termin ten nie zostanie zachowany, proszę wskazać powód odstąpienia od wyznaczonych terminów.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Proszę opisać, kiedy i w jaki sposób będzie mierzone osiągnięcie efektu opisanego w pkt 2. Po jakim czasie nastąpi przegląd kosztów i korzyści projektowanych oddziaływań. Proszę również wskazać mierniki, które pozwolą określić, czy oczekiwane efekty zostały uzyskane.

W tym punkcie proszę też podać informację dotyczącą przygotowania oceny funkcjonowania ustawy (OSR ex-post), jeżeli w odniesieniu do projektu ustawy przewiduje się przedstawienie wyników ewaluacji w OSR ex-post.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać sposób przeprowadzania ewaluacji i mierniki dla najważniejszych zmian.

Jeśli specyfika danego projektu uniemożliwia zastosowanie mierników lub też niezasadna jest jego ewaluacja (z uwagi na zakres lub charakter projektu) proszę to opisać.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy, itp.)

Proszę wymienić dodatkowe dokumenty, które stanowią załączniki do projektu i formularza. Załączanie dodatkowych dokumentów jest opcjonalne.